

Posudek na bakalářskou práci Niny Bodlákové *Územní ambice české politiky v kontextu 1. světové války*, Praha 2012.

Problematika českých představ o budoucím státoprávním uspořádání je bezpochyby důležitou oblastí pro zkoumání přístupu české politické reprezentace k otázce existence Rakouska-Uherska. Bakalářská práce Niny Bodlákové se koncentruje na vývoj státoprávních koncepcí české politiky v průběhu první světové války, přičemž je začleňuje do předválečného i poválečného politického kontextu. Text je proto členěn na tři základní okruhy: Předválečné státoprávní koncepce české politiky; vývoj státoprávních koncepcí české politiky v průběhu 1. světové války; územní ambice české politiky a mírová konference v Paříži.

První kapitola přináší přehled státoprávních požadavků a koncepcí české politiků od 60. let 19. století ať již vycházejících z českého historického státního práva či z idejí přirozeného práva konzultovaných především v rámci habsburské monarchie. Přibližuje politiku „odlišného zájmu“ Čechů a Němců i slepé uličky česko-německých vyrovnávacích jednání před válkou. Autorka správně chápe jako bod zlomu kataklyzmatickou dobu první světové války. Tomuto období věnuje stěžejní druhou kapitolu. Charakterizuje vývoj na domácí scéně, ovlivněný kroky směřujícími k upevnění německého postavení v Předlitavsku, vývojem na frontách a hospodářskou situací. Jako přelomové vidí události jara 1917 – ruskou revoluci a svolání říšské rady. Z mezinárodní situace však opomíjí vývoj na západní frontě, především vstup USA do války a Wilsonovy aktivity. Správně chápe, že právo na sebeurčení, které v té době začalo rezonovat, nutně neznamenalo požadavek samostatného státu. Popisuje odlišný a měnící se přístup u představitelů domácí české politiky a zahraničního odboje k realizaci práva na sebeurčení. V kontextu radikalizace české společnosti přibližuje proces hledání kompromisního řešení mezi historickým a přirozeným právem. Akcentuje velmi důležitou otázku slovenskou a její postupné včleňování a uchycování v českých státoprávních představách. Dále autorka podrobně analyzuje Kramářův předválečný projekt Slovanské říše a válečné proměny jeho obrysů a limitů. (Možná by stálo za úvahu konzultovat i další literaturu, kupř. *Karel Kramář: život a dílo* (2009), Martina Winklerová, *Karel Kramář. 1860–1937* (2011)).

Jako další významný státoprávní koncept Nina Bodláková rozebírá program Masarykovy skupiny. Přesvědčivě dokládá proměny územních požadavků v Masarykově koncepci – jako pragmatickou modifikaci reflektující vývoj válečné situace, proměnu domácí politické scény i postojů dohodových představitelů. Dobře používá Masarykových válečných memorand a článků, i když by měla více akceptovat jejich vyhraněný propagandistický

charakter. Také využití válečné korespondence T. G. Masaryka s Edvardem Benešem by přiblížilo rozdíl mezi osobním přístupem k válce a propagandistickými články. Správně srovnává rozdíly a překryvy Kramářovy a Masarykovy koncepce a vyzdvihává Masarykův akcent na soběstačnost a životaschopnost budoucího státu. Možná by stálo za úvahu zmínit jeho angažmá v projektu Středoevropské unie. Také bych zmírnila tvrzení, že Masaryk byl od počátku války mluvčím širšího politického spektra domácí politiky – spíše takto chtěl působit na dohodové představitele. Poslední kapitola přináší přehledný rozbor územních požadavků československé delegace na mírové konferenci v Paříži a aspekty politické, hospodářské, přírozenoprávní, historické či vojensko-strategické argumentace. Vhodně používá oficiálních dokumentů i soukromé korespondence, srovnává realitu poválečných negociací s válečnými představami o státoprávním uspořádání.

Práce je dobře strukturována a napsána srozumitelným jazykem. Autorka umí pracovat s pramenným materiálem i literaturou, dokáže si klást otázky a argumentovat. Práce je výsledkem poctivého studia a splňuje, podle mého soudu, požadavky kladené na bakalářskou práci a hodnotím ji výborně.

PhDr. Dagmar Hájková, Ph.D.

Praha 7. 9. 2012